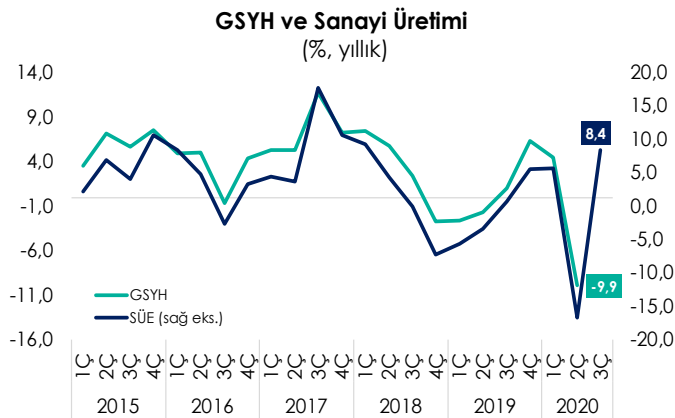

GSYH, 2. Çeyrekteki Kaybını 3. Çeyrekte Telafi Edecek

Eylül ayında sanayi üretimi endeksi (takvim etkisinden arındırılmış) bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 8.5, mevsim etkisinden arındırılmış endeks (mea) ise bir önceki aya göre yüzde 1.7 artış kaydetti. Ağustos'ta yıllık bazda takvim etkisinden arındırılmış endeksin yüzde 10.6, mevsim etkisinden arındırılmış endeksin ise aylıkta yüzde 3.4 arttığı dikkate alındığında bir ivme kaybı olduğunu görmekteyiz.

Sanayi Üretim Endeksi Eylül 2020	TEA yıllık Δ%	MEA aylık Δ%
Toplam sanayi	8,1	1,7
İmalat sanayi	8,5	1,4
Otomotiv	6,2	1,5
Kimya	14,8	0,3
Gıda	0,3	-2,1
Tekstil	9,3	2,9
Mobilya	23,8	6,8
Elektrikli Teçhizat	8,1	2,6
Ara mali	10,9	0,7
Dayanıklı tüketim mali	16,2	2,8
Dayanısız tüketim mali	2,4	0,6
Enerji	2,5	3,0
Sermaye mali	10,4	4,5

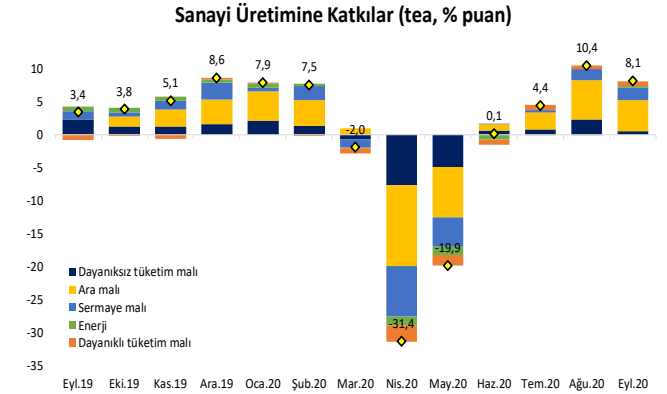
Bir önceki çeyrekte geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 16.7 daralan sanayi üretimi üçüncü çeyrekte yüzde 8.4 artış kaydetti. Sanayi üretim endeksi ile GSYH arasındaki yüksek korelasyonu dikkate aldığımızda ikinci çeyrekte yüzde 9.9 daralan Türkiye ekonomisinin bunu üçüncü çeyrekte telafi edeceğini görmekteyiz.

Sanayi üretim serisinin altındaki sermaye mali üretim endeksi, GSYH altındaki yatırım harcamaları açısından da öncü gösterge niteliğinde. Sermaye mali üretiminin 3. çeyrekte yıllık bazda yüzde 8.4 artmasından hareketle sabit sermaye yatırım harcamalarının yıllık büyümeye 4 yüzde puan katkı verebileceğini hesaplamaktayız.

Hatırlatmak gerekirse İstanbul Sanayi Odası İmalat Sanayi Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI), Ağustos'ta 54.3 değerini aldıktan sonra Eylül'de 52.8 değerine gerilemiş olsa da referans 50.0 değerinin üzerinde yer alarak genişleme bölgesinde kalmayı sürdürmüştü. Bir diğer öncü gösterge imalat sanayi kapasite kullanım oranı Eylül'de bir önceki aya göre 1.3 puan artışla yüzde 74.3 seviyesine yükselirken, reel kesim güven endeksi de 105.7 seviyesinde gerçekleşmişti.

Eylül ayı sanayi üretimi endeksinin detaylarında yıllıkta dayanıklı tüketim mali grubu yüzde 16.2 ile en fazla artışın gerçekleştiği grup olurken, onu yüzde 10.9 ile ara mali grubu ve yüzde 10.4 ile sermaye mali grubu takip etti. Aylıkta ise sermaye mali grubu yüzde 4.5 artarken onu yüzde 3.0 artışla enerji grubu izledi.

İktisadi faaliyet kollarına göre baktığımızda takvim etkisinden arındırılmış verilerde yıllıkta mobilya grubu yüzde 23.8 artarken, diğer sektörlerde girdi sağlayan kimya sektörü yüzde 14.8, otomotiv sektöründeki üretim yüzde 6.2 artış kaydetti. Aylık bazda değerlendirdiğimizde ise mobilya sektörü yüzde 6.8 artarken, otomotiv grubunda artış yüzde 1.5, kimya sektöründe ise yüzde 0.3 düzeyinde gerçekleşti. 24 sektörün 10'unda aylık bazda üretim azalışı yaşandığını görmekteyiz.

Sanayi Üretimi Endeksi

Amaç

Sanayi Üretim Endeksi ekonominin sanayi kesiminde meydana gelen gelişmelerin ve uygulanan ekonomik politikaların, kısa dönemde olumlu veya olumsuz etkilerini ölçmektedir. Madencilik ve Taşocakçılığı, İmalat ile Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtım sektörlerini kapsamaktadır.

Ekonominin önemli bir bölümünde ne olup bittiğini yansıttığı gibi GSYH'nin bileşenlerinden biri olduğundan büyümenin seyrine ilişkin önemli işaretler verir.

Veri Kaynağı

Aylık Sanayi Üretim Soru Formu (anket) ve Gelir İdaresi Başkanlığı verilerinden hesaplanan ciro bilgileri ana veri kaynağıdır.

Üretim Miktarı

İlgili ay içerisinde, üretilen veya hammadde ve malzemesi verilmek suretiyle başka bir işyerine yaptırılan miktar ifade eder. Başkalarının hammadde ve malzemesini kullanarak onlar adına yapılan (fason) üretim dahil edilmez.

Üretim Değeri

İlgili ay içerisinde, üretim miktarının parasal değeridir. Anket uygulanan firmaların üretim değeri satış birim fiyatı üzerinden hesaplanırken, anket uygulanmayan firmaların üretim değeri ise Gelir İdaresi Başkanlığı verilerinden hesaplanan ciro bilgilerinden tahmin edilmektedir.

Satış Miktarı

Belirtilen ay içerisinde üretimden yapılan satışı ve stoklardan yapılan satışlar ile işyerinin bağlı bulunduğu kuruluşa ait, diğer bir işyerine devredilen ürünlerin miktarını (işyeri çıkış fiyatı üzerinden) içerir. Üzerinde değişiklik yapılmadan alındığı gibi satılan malların satışı dahil edilmez.

Satış Değeri

Satış miktarının parasal değerini (işyeri çıkış fiyatı üzerinden) içerir.